

رام - سوم آذر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

سوم آذر

فردی مرکوری

مراسم تدفین خلبانهای روس کشته شده در سوریه

روز یکشنبه سوم آذر سال ۱۲۸۵ هجری خورشیدی نخستین شماره از روزنامه‌ی مجلس ملی ایران منتشر شد که بر صدر آن کلمه‌ی مشروطه نقش بسته بود. روند نوسازی سیاست در ایران که به انتشار این روزنامه منتهی شد، به نسبت نرم و ملایم و بی‌خونریزی و سرکوب بود و بعدتر که در دوران رضا شاه کار به تغییر لباس و کشف حجاب کشید هم وضعیت همچین ماند.

بر خلاف ایران، در ترکیه که کشوری نوپا بود و ارتباط تاریخی‌اش را با عثمانی بریده و در صدد حذف میراث فرهنگ ایرانی و زبان پارسی‌اش بود، این روند با خشونت و خونریزی فراوان طی شد. نمونه‌اش آن که در همین روز به سال ۱۳۰۴ یک رهبر دینی در شرق ترکیه به نام شیخ عثمان خواجه همراه با بیست سی نفر از پیروانش به فرمانداری شهرشان رفت و درخواست کرد که لباس سنتی‌شان را حفظ کنند. در نتیجه فرماندار همه را دستگیر کرد! به دنبال این واقعه دو هزار نفر از مردم به هواداری از شیخ عثمان تظاهرات کردند و واکنش سرکوبگرانه و خشن پلیس ترکیه به کشته شدن بیست و سه نفر و زخمی شدن چند صد تن

انجامید. شیخ عثمان هم به همراه تمام همراهانش که درخواستی عادی و مدنی را مطرح کرده بودند به دنبال این جریان اعدام شدند.

در همین روز به سال ۱۳۵۵ زلزله‌ی چالدران به مرگ چهار تا پنج هزار تن در منطقه‌ی مرزی ایران و ترکیه منتهی شد، در ۱۳۹۲ هم ایران معاهده‌ای بین‌المللی برای محدودسازی نیروی اتمی‌اش امضا کرد که به برجام مشهور شد. دو سال بعد در ۱۳۹۴ یک جنگنده‌ی سوخوی روسی هنگام پرواز بر فراز مرز ترکیه و سوریه توسط نیروی هوایی ترکیه مورد حمله قرار گرفت و سقوط کرد. در این جریان دو روس کشته شدند

آبل تاسمان

دربار امپراتور تئودوسیوس

در تاریخ جهان هم روز سوم آذرماه به نسبت پر ماجرا بوده است. در ۳۸۰ میلادی امپراتور تئودوسیوس اول که واپسین امپراتور حاکم بر روم شرقی و غربی بود، طی مراسمی به کنستانتینوپل وارد شد و قدرت را به دست گرفت. در ۱۲۳۴ حکومت محلی تگزاس حکم کرد نیروی پلیس سواره‌ای برای مقابله با راهزنان تشکیل شود. این نیرو را تگزاس رنجرز نامیدند که هنوز هم وجود دارد، و در ۱۳۱۹ جمهوری اسلواک به قوای محور پیوست. در ۱۳۲۲ در جنگ دریایی ماکین رزمناو یو اس اس لیزکام بی مورد اصابت اژدر قرار گرفت و غرق شد و ششصد و پنجاه تن از سرنشینانش کشته شدند، و در ۱۳۲۳ هواپیماهای

آمریکایی برای اولین بار توکیو را بمباران کردند و این سه رخداد اخیر همگی در بستر جنگ جهانی دوم قرار می‌گیرند. در ۱۳۴۴ هم ژوزف دزیره موبوتو قدرت را در کنگو به دست گرفت و رئیس جمهور شد. او تا سی سال بعد قدرت را با خودکامگی در دست داشت.

بمباران توکیو

جنگ دریایی ماکین

در این روز دو واقعه‌ی جنایی جالب توجه هم رخ داده است. یکی آن که در سال ۱۳۴۲ زمانی که لی هاروی اسوالد قاتل جان اف کندی برای انتقال به زندان سوار خودروی پلیس می‌شد، به دست مردی به نام جک رویی که مدیر یک کاباره بود به قتل رسید. برای نخستین بار صحنه‌ی قتل او به طور زنده از تلویزیون پخش شد. اسوالد با مرگ نابهنگامش رازهای زیادی را درباره‌ی آمران ترور کندی با خود به گور برد. دیگری آن که در سال ۱۳۵۰ سارقی که خود را دن کوپر می‌نامید، هواپیمایی را در هوایی توفانی ربود، دویست هزار دلار پولی که توسط آن حمل می‌شد را دزدید، و بعد با چتر نجات از هواپیما بیرون پرید! او هرگز دستگیر نشد.

یک واقعه‌ی فرعی نزدیک به این موارد هم آن که در سوم آذر ماه سال ۱۲۸۵ بعد از پیروزی تیم ببرهای مسیلون بر بولداگ‌های کانتون (تصویر بالا)، اعتراضهایی برخاست و برنده شدن این تیم به زد و بندهایی مربوط دانسته شد. این نخستین رسوایی رسانه‌ای تاریخ درباره‌ی فوتبال بود. در ضمن آزمایشگاه جرم‌شناسی اف بی آی در واشینگتون هم در چنین روزی به سال ۱۳۱۱ گشایش یافت.

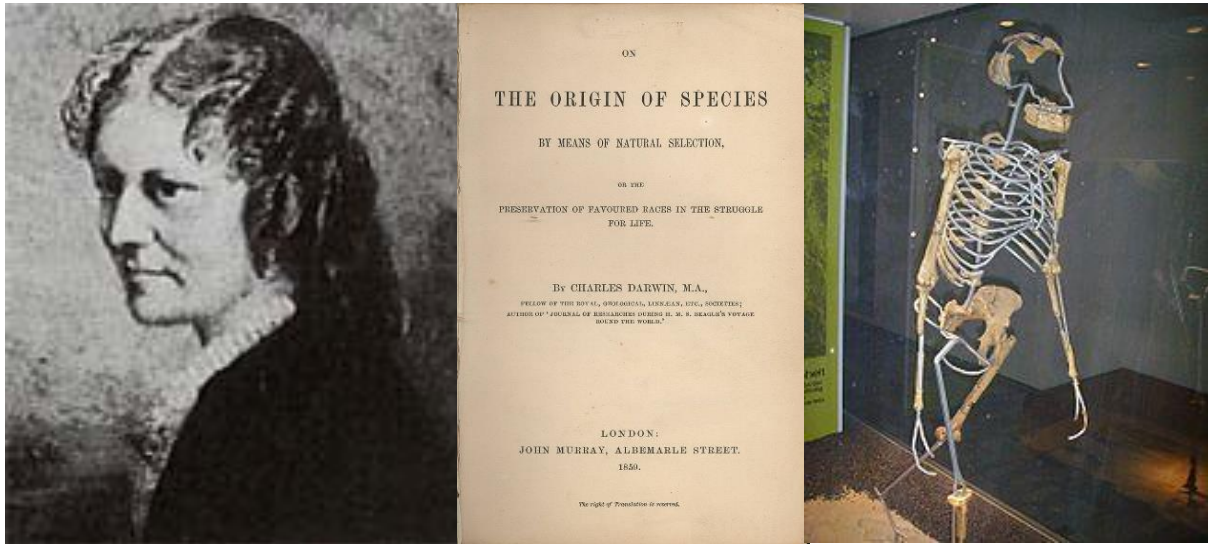

دن کوپر

قتل لی هاروی اسوالد

تگزاس رنجرز

سوم آذر ماه در ضمن با دستاوردهای علمی و اکتشافها نیز تقارنی دارد. در این روز به سال ۱۰۲۳ آبل تاسمان جزیره‌ی تاسمانی را کشف کرد، در ۱۲۳۸ چارلز داروین کتاب منشأ انواع را به چاپ رساند و این نخستین متن جامع درباره‌ی نظریه‌ی تکامل مدرن بود. در ۱۲۵۶ هم رمان آنا سیول به نام «زیبای سیاه» که در آن به دفاع از حقوق حیوانات می‌پرداخت، به چاپ رسید. در ۱۳۵۳ هم اسکلت تقریباً کاملی (با ۴۰٪ استخوانها) از یک میمون جنوبی آفاری (Australopithecus afarensis) از اجداد انسان در آفریقا کشف شد که یابندگانش آن را لوسی نامیدند.

آنا سیول

جلد چاپ نخست «اصل انواع»

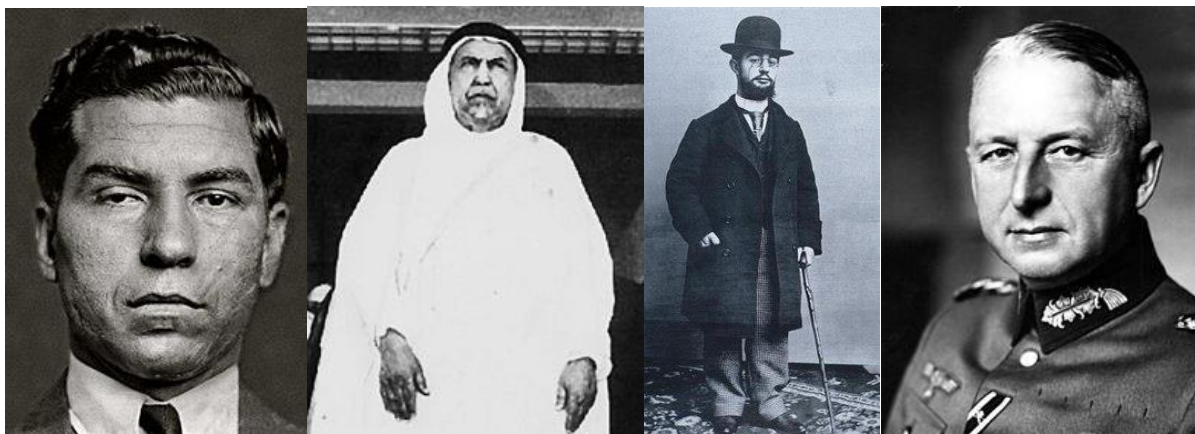
لوسی

روز سوم آذر ماه مصادف است با زادروز پروین شاکر شاعر پاکستانی اردو زبان که در سال ۱۳۳۱ زاده شد. شمار رفتگان ایران زمین در این روز بیشتر هستند و این نامها را در بر می گیرند: باگرات چهارم شاه مقتدر گرجستان که در ۴۵۱ هجری خورشیدی پس از ۴۵ سال حکومت درگذشت، گورو تیغ بهادر نهمین پیشوای دینی سیکها (۱۰۰۰)، علی شاه آبادی فیلسوف و پیشوای دینی (۱۳۲۸)، امیر عبدالله سوم (سلیم الصباح) حاکم کویت که دست‌نشاندهی انگلیسی‌ها بود (۱۳۴۴)، و فرخ بلسارا مشهور به فردی مرکوری (۱۳۷۰) که مردی زرتشتی و برخاسته از گجرات بود که در زنگبار (تانزانیا) به دنیا آمده بود و تابعیت انگلیسی

داشت و خواننده‌ی مشهور گروه کوئین بود.

سکه‌ی باگرات چهارم

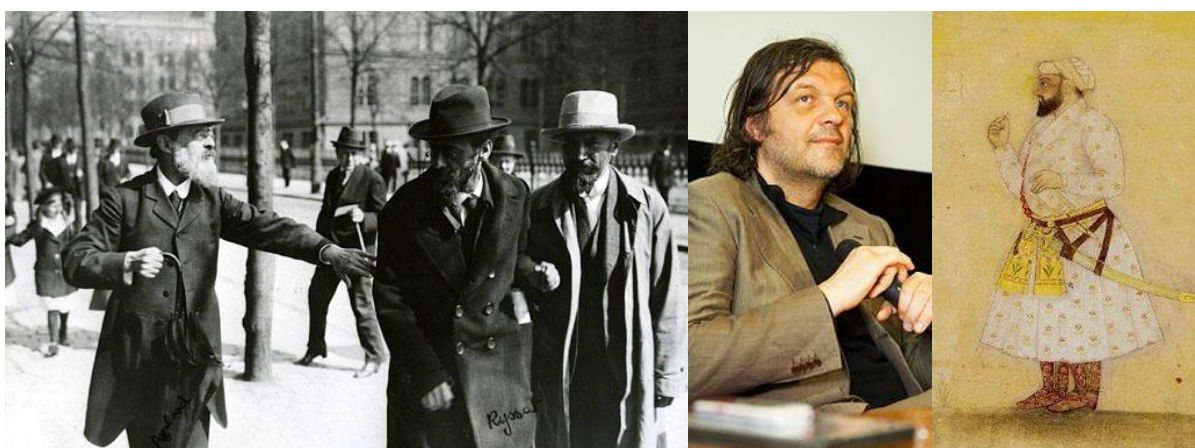
لاکی لوچیانو

امیر عبدالله سوم

هانری تولوز لوترک

اریک فون مانشتاین

در میان نامداران ایرانی هم از این نامها باید یاد کرد: ۱۲۴۳/۹/۳: هنری تولوز لوترک نقاش فرانسوی (۱۲۴۳)، یولیوس مارتوف سیاستمدار روس و رهبر منشویکها (۱۲۵۲)، اریک فون مانشتاین سپهسالار آلمانی (۱۲۶۶)، دیل کارنگی نویسنده و آموزشگر آمریکایی (۱۲۶۷)، لاکی لوچیانو گانگستر مشهور آمریکایی (۱۲۷۶)، و امیر کوستاریکا کارگردان صرب (۱۳۳۳). ژرژ کلمانسو سیاستمدار فرانسوی هم در این روز به سال ۱۳۰۸ در گذشته است.

۱۲۹۶: رهبر منشویکها در استکهلم: اکسلرود، مارتوف و مارتینوف

امیر کاستاریکا

گورو تیغ بهادر